

**Jeśli chcesz zostać
Wolontariuszem
Kieleckiego Banku Żywności**

Kielecki
Bank Żywności

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

zgłoś się do nas:

**Kielecki
Bank Żywności
ul. Chłopska 20B
25-720 Kielce (Białogon)
tel. 41 346 41 96**

Potrzebujemy wolontariuszy do:

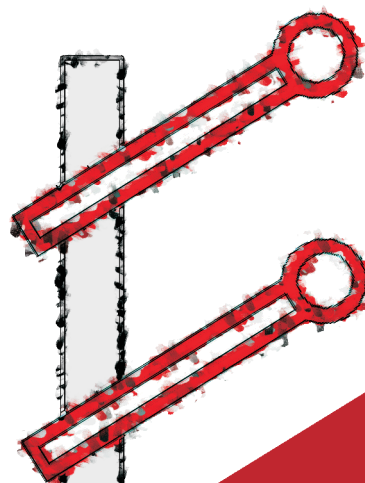
- zbiórek żywności
- segregowania i ważenia żywności po zbiórkach
- przygotowywania żywności dla organizacji pozarządowych
- pomocy w kampaniach żywnościowych

**U NAS LICZY SIĘ TYLKO TO ŻE,
CHCESZ POMÓC**

Informacje
o wolontariacie,
ciekawostki, konkursy,
znajdziesz w mobilnej aplikacji:

www.bankzywnosci.kielce.pl

**VADEMECUM
WOLONTARIUSZA**

SPIS TREŚCI:

Czy mogę zostać Wolontariuszem?.....	Przystanek 1
Czy wiek może być ograniczeniem w podejmowaniu pracy wolontaryjnej?.....	Przystanek 1
Ile czasu muszę poświęcić jako Wolontariusz?.....	Przystanek 2
Jakie należy mieć wykształcenie i doświadczenie, aby zostać wolontariuszem?.....	Przystanek 3
Od czego zacząć?.....	Przystanek 4
Gdzie się zgłosić?.....	Przystanek 5
Jakie Wolontariusz ma prawa?.....	Przystanek 6
Jakie Wolontariusz ma obowiązki?.....	Przystanek 7
Czy mogę zamienić praktyki studenckie, czy staż na wolontariat?.....	Przystanek 8
Czy okres pracy wolontaryjnej liczy się do stażu pracy?.....	Przystanek 8
Czy Wolontariusz jest pracownikiem?.....	Przystanek 9
Czy osoba bezrobotna może być Wolontariuszem bez utraty prawa do zasiłku?.....	Przystanek 9
Czy można być Wolontariuszem za granicą?.....	Przystanek 10
Czy cudzoziemcy mogą być Wolontariuszami?.....	Przystanek 11
Gdzie Wolontariusz może pomagać?.....	Przystanek 12
Co to jest etyka pracy Wolontariusza?.....	Przystanek 13

Projekt pn. **“TY TEŻ MOŻESZ ZOSTAĆ WOLONTARIUSZEM”** mający na celu promocję idei wolontariatu wśród uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu województwa świętokrzyskiego realizowany przez Kielecki Bank Żywności współfinansowany jest ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Źródło opracowania: www.wolontariat.ngo.pl

www.bankzywnosci.kielce.pl

OKRES REALIZACJI PROJEKTU: 01.09.2016 r. - 31.12.2016 r.

CO TO JEST ETYKA PRACY WOLONTARIUSZA?

Decydując się na działalność w charakterze wolontariusza, należy przestrzegać pewnych zasad. Nie są one zapisane w żadnych ustawach, kodeksach czy innych przepisach. To nieformalny zbiór norm postępowania, którymi każdy wolontariusz powinien się kierować.

KARTA ETYCZNA WOLONTARIUSZA:

- będę wypełniać wszystkie zadania związane z przyjętym zobowiązaniem;
- nie będę składać obietnic, których nie jestem w stanie spełnić;
- w przypadku niemożności wywiązania się ze zobowiązań, poinformuję o tym koordynatora pracy wolontariuszy;
- zachowam dyskrecję w sprawach prywatnych, będę unikać zachowań, które mogą być niewłaściwie rozumiane;
- będę otwarty na nowe pomysły i sposoby działania;
- wykorzystam szansę poznania i nauczenia się nowych rzeczy od innych osób;
- nie będę krytykować rzeczy, których nie rozumiem;
- będę pytać o rzeczy, których nie rozumiem;
- będę działać w zespole;
- będę osobą, na której można polegać;
- będę pracować lepiej i z większą satysfakcją wykonując to, czego się ode mnie oczekuje;
- będę chętnie się uczyć; wiem, że nauka jest nieodłączną częścią każdej dobrze wykonanej pracy;
- będę uczestniczyć w obowiązkowych spotkaniach;
- postaram się być bardzo dobrym wolontariuszem.

GDZIE WOLONTARIUSZ MOŻE POMAGAĆ?

Wolontariuszem można być wszędzie z wyłączeniem sektora biznesu. Tak jak wiele jest miejsc, w których można świadczyć pracę wolontaryjną, tak samo wiele jest czynności, które można wykonywać. Można współpracować z osobami prawnymi: stowarzyszeniami, fundacjami, instytucjami, które są organami administracji publicznej (ministerstwami, urzędami miejskimi), wszystkimi jednostkami organizacyjnymi, które podlegają organom administracji publicznej (m.in. muzeami, szkołami, uczelniami, przedszkolami, szpitalami publicznymi), jak również z organizacjami kościelnymi, stowarzyszeniami jednostek samorządu terytorialnego, partiami politycznymi, związkami zawodowymi i organizacjami pracodawców, klubami sportowymi i policją – o tych wszystkich podmiotach mówi „ustawa o wolontariacie” i one mogą do swoich działań angażować wolontariuszy.

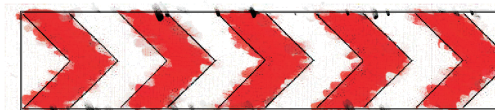
Jeżeli natomiast kogoś interesuje pomoc osobom fizycznym – indywidualnym (np. wielodzietnej rodzinie z bloku obok czy dziecku ze szkoły osiedlowej, które ma kłopoty w nauce), tu sprawa wygląda nieco inaczej. Można to oczywiście zrobić, ale musimy pamiętać o jednym: osoba indywidualna nie ma takich uprawnień jak organizacje bądź instytucje, nie może podpisać z nimi porozumienia o współpracy, a więc nie może samodzielnie skorzystać z pomocy wolontariusza. Może to zrobić tylko za pośrednictwem wyżej wymienionych placówek.

Warto wspomnieć w tym miejscu o klubach wolontariusza przy Ośrodkach Pomocy Społecznej. Tam też można się zgłosić. To coraz chętniej stosowana metoda, pomagająca rozwiązywać lokalne problemy na terenie gminy czy osiedla. Wolontariusze są angażowani przez pracowników socjalnych, najczęściej przez koordynatora pracy wolontariusza do najróżniejszych zajęć, mających na celu wspomaganie osoby starszej, niepełnosprawnej, samotnej, chorej w najróżniejszych czynnościach np. spacer, gimnastyka czy korepetycje.

CZY MOGĘ ZOSTAĆ WOLONTARIUSZEM?

Wolontariuszem może być każdy.

Ale nie w każdym miejscu. Są placówki, w których praca wymaga spełnienia określonych warunków przez kandydata na wolontariusza, chodzić tu może o wykształcenie, predyspozycje, stan zdrowia.

CZY WIEK MOŻE BYĆ OGRANICZENIEM W PODEJMOWANIU PRACY WOLONTARYJNEJ?

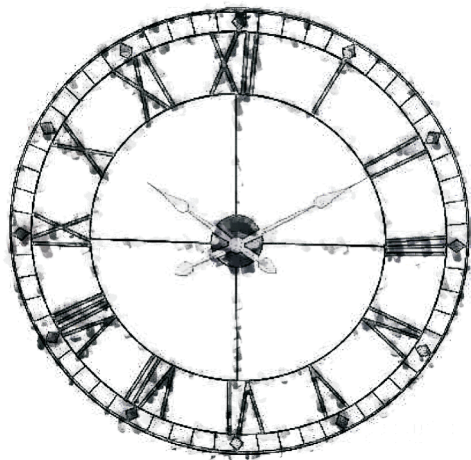
Zasadniczo nie ma takich ograniczeń: **osoba w każdym wieku może zostać wolontariuszem.**

Są jednak dwa zastrzeżenia:

po pierwsze, osoba niepełnoletnia musi uzyskać pisemną zgodę rodziców bądź opiekunów prawnych na podjęcie wolontariatu,
po drugie: w niektórych placówkach np. opiekuńczo-wychowawczych, można być wolontariuszem, ale pod opieką osoby dorosłej.

**ILE CZASU MUSZĘ POŚWIĘCIĆ
JAKO WOLONTARIUSZ?**

Wolontariat może być zajęciem wykonywanym codziennie, jak i raz w tygodniu, a nawet rzadziej. Warto się zastanowić, czy ze względu na inne obowiązki bardziej odpowiedni dla nas jest wolontariat akcyjny, krótkoterminowy, czy długoterminowy. To wszystko jest bardzo ważne, ponieważ pozwoli jasno doprecyzować zakres obowiązków danego wolontariusza, a także będzie istotną informacją dla organizacji lub instytucji - kiedy można liczyć na pomoc danej osoby. Lepiej powiedzieć, że ma się czas w czwartek po południu, niż deklarować, że ma się dużo wolnego czasu.

**CZY CUDZOZIEMCY MOGĄ BYĆ
WOLONTARIUSZAMI?**

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie dopuszcza taką możliwość. Co ważne, nie trzeba mieć do tego stosownego pozwolenia na pracę, ale dokument zezwalający na legalny pobyt w Polsce. Wolontariat jest bowiem działalnością odpowiadającą świadczeniu pracy, ale nie jest pracą, jest świadczeniem nieodpłatnym, nie podlegającym regulacjom rynku pracy.

CZY MOŻNA BYĆ WOLONTARIUSZEM ZA GRANICĄ?

Tak. Osoba, która chce zostać wolontariuszem za granicą musi być pełnoletnia i znać język angielski lub język kraju, do którego zamierza się wybrać. Najczęściej poszukiwane są osoby mające już jakiegokolwiek doświadczenie wolontaryjne, ale nie jest to obowiązek. Jeśli wolontariusz udaje się do egzotycznych krajów (np. w Afryce, Azji, czy Ameryce Południowej), powinien zainteresować się, czy nie musi poddać się odpowiednim szczepieniom.

Jeśli zamierzamy wyjechać do pracy wolontaryjnej za granicę – najlepiej zasięgnąć opinii i poprosić o pomoc organizacje, które się tym zajmują. Wiele z nich prowadzi najróżniejsze programy wymiany wolontaryjnej, bądź dysponuje kontaktami do organizacji w innych krajach. One też udzielą informacji o potrzebnych dokumentach, zasadach ubezpieczenia itp.

Warto przed wyjazdem zorientować się, co wolontariusz będzie miał zagwarantowane na miejscu, a o co musi zadbać sam, kto pokryje koszty podróży i uzyskania ewentualnej wizy (nie zawsze można liczyć na ich zwrot), czy organizatorzy zapewniają wyżywienie, zakwaterowanie (w jakich warunkach), kieszonkowe.

JAKIE NALEŻY MIEĆ WYKSZTAŁCENIE I DOŚWIADCZENIE, ABY ZOSTAĆ WOLONTARIUSZEM?

Nie ma ściśle określonych wymagań dotyczących wykształcenia, chociaż Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wymaga, aby wolontariusz posiadał kwalifikacje niezbędne do wykonywania określonych usług oraz spełnił inne warunki obowiązujące w danym miejscu pracy wolontarystycznej, takie jak: badania lekarskie czy kursy.

Najważniejsze są chęci, a także odpowiednia wiedza, przygotowanie i zdolności potrzebne do wykonywania określonej pracy wolontaryjnej.

W praktyce wymogi wobec wolontariusza określa osoba kierująca organizacją lub osoba zajmująca się w organizacji współpracą z wolontariuszami (koordynator). To one oceniają kwalifikacje kandydata i decydują o jego zaangażowaniu. Mogą przy tym kierować się przepisami szczegółowymi bądź wewnętrznym regulaminem organizacji.

Zdarza się też, że wymogi wobec wolontariusza precyzują przepisy obowiązujące w placówkach.

OD CZEGO ZACZAĆ?

Przed przystąpieniem do pracy wolontaryjnej należy określić swoje zainteresowania. Zastanowić się, jaki rodzaj pracy byłby najbardziej interesujący. To ważne, ponieważ jasne określenie swoich oczekiwań ułatwi późniejsze jej poszukiwanie.

Dobrze jest odpowiedzieć sobie na pytania typu:

- czy wolę pracować z dziećmi, czy z osobami starszymi?
- czy wolę wykonywać prace biurowe?
- z kim łatwiej nawiązuję kontakt?
- czy lubię działać zespołowo, czy indywidualnie?

Warto też określić, ile czasu jesteśmy w stanie poświęcić na pracę wolontaryjną (ile godzin, ile dni w tygodniu, miesiącu).

Zachęcamy też do wzięcia udziału w szkoleniu wstępnym, które przybliży zagadnienia związane z wolontariatem. Szkolenie takie organizują centra wolontariatu, a często też szkoły i organizacje pozarządowe.

CZY WOLONTARIUSZ JEST PRACOWNIKIEM?

Nie. Wprawdzie świadczenie wykonywane przez wolontariusza jest „świadczeniem odpowiadającym świadczeniu pracy”, ale nie jest to praca w rozumieniu Kodeksu Pracy.

Są jeszcze dwie istotne różnice:

- 1) wolontariusz za swoją pracę nie pobiera wynagrodzenia;
- 2) wolontariusz podpisuje porozumienie o współpracy, a nie umowę o pracę.

CZY OSOBA BEZROBOTNA MOŻE BYĆ WOLONTARIUSZEM BEZ UTRATY PRAWA DO ZASIŁKU?

Tak. Bycie wolontariuszem nie wpływa ani na utratę, ani na wysokość świadczenia dla bezrobotnych. Wolontariusz nie jest pracownikiem w rozumieniu Kodeksu Pracy, a więc nie straci prawa do zasiłku.

CZY MOGĘ ZAMIENIĆ PRAKTYKI STUDENCKIE CZY STAŻ NA WOLONTARIAT?

Ani praktyki studenckie, ani staż nie są wolontariatem.

Wolontariat zakłada dobrowolność działania. Praktyki studenckie zaś są formą zdobywania praktycznej wiedzy związanej z kierunkiem studiów. Ich odbycie jest obowiązkiem studenta, a więc praktyka studencka, choć bezpłatna - nie jest dobrowolna i nie jest wolontariatem.

CZY OKRES PRACY WOLONTARYJNEJ LICZY SIĘ DO STAŻU PRACY?

Nie. Tak samo wykonywanie świadczeń przez wolontariusza nie wpływa na uprawnienia pracownicze. Nie można więc okresu pracy wolontariusza wliczyć do okresów składkowych lub nieskładkowych, co w efekcie nie ma wpływu na uzyskanie prawa do renty, czy emerytury ani tym bardziej na wysokość obu tych świadczeń.

GDZIE SIĘ ZGŁOSIĆ?

Najlepiej rozejrzeć się wokół siebie, wokół swojego miejsca zamieszkania, w swoim środowisku i pomyśleć, gdzie przyda się pomoc. Dobrze skontaktować się w tym celu z najbliższym ośrodkiem pomocy społecznej, iść do parafii i zapytać, czy wśród podopiecznych tych placówek nie ma takich osób.

Dobłą możliwością rozpoczęcia przygody z wolontariatem jest szkoła. Funkcjonują tak często Kluby Wolontariusza, Szkolne Koła Caritas. Mają one wypracowane struktury, sposoby działania i formacji wolontaryjnej.

Możemy też odwiedzić organizację pozarządową, urząd miasta czy gminy w swoim miejscu zamieszkania. One również, z racji prowadzonej działalności, orientują się w lokalnych inicjatywach i często wiedzą, gdzie są potrzebni wolontariusze. Zawsze też można zwrócić się do najbliższego Centrum Wolontariatu, a jego pracownicy na pewno pomogą w doborze właściwego miejsca.

Zapraszamy też do nas, do Kieleckiego Banku Żywności w Kielcach na Białogonie, ul. Chłopska 20B, gdzie zawsze potrzebni są Wolontariusze do pomocy.

JAKIE WOLONTARIUSZ MA PRAWA?

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie daje wolontariuszom szereg uprawnień. Poniżej najważniejsze z nich.

Wolontariusz ma prawo do:

- ✓ okresu próbnego pozwalającego poznać specyfikę nowej pracy;
- ✓ otrzymywania wymaganych środków ochrony osobistej;
- ✓ bycia poinformowanym o ryzyku dla zdrowia i bezpieczeństwa związanym z wykonywaniem świadczeń, a także o zasadach ochrony przed zagrożeniem;
- ✓ zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy;
- ✓ zwrotu poniesionych kosztów podróży służbowych i diet związanych ze świadczeniem;
- ✓ uzyskania pisemnego potwierdzenia treści porozumienia;
- ✓ otrzymania zaświadczenia o wykonaniu świadczeń;
- ✓ zaopatrzenia z tytułu wykonywania świadczeń – innymi słowy prawo do odszkodowania, a nawet renty inwalidzkiej, jeżeli podczas wykonywania świadczeń ulegnie wypadkowi;
- ✓ bycia poinformowanym o swoich prawach i obowiązkach.

JAKIE WOLONTARIUSZ MA OBOWIĄZKI?

Zgodnie z Ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wolontariusz powinien posiadać kwalifikacje i spełniać wymagania odpowiednie do rodzaju i zakresu świadczonej pomocy, jeżeli taki obowiązek wynika z przepisów prawa (np. w przypadku pomocy medycznej osobom bezdomnym lub w przypadku wolontariuszy na stanowisku nauczyciela). Wolontariusz nie powinien jednak zastępować w pracy wykwalifikowanej kadry, ale wspierać jej działania. Wtedy nie potrzeba specjalnych kwalifikacji.

Jest on również zobligowany do wywiązania się z obowiązków określonych w porozumieniu, nawet jeśli nie przybrało ono formy pisemnej.

Jest odpowiedzialny również za dbanie o powierzony majątek, mienie rzeczowe, a także przestrzegać np. tajemnicy służbowej.

